

Notatka do sprawy RPO-605846-IX-09/ST

W trakcie wizytacji jednostek wojskowych przez pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich zostały im zgłoszone problemy dotyczące wysokości równoważnika przysługującego żołnierzom szeregowym za umundurowanie i wyekwipowanie niewydane w naturze. Niezadowolenie szeregowych wywołuje to, iż w ich i tylko w ich przypadku wysokość wypłacanego z tego tytułu równoważnika została uzależniona od okresu pełnienia służby.

Po zbadaniu sprawy Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się o jej rozstrzygnięcie do Trybunału Konstytucyjnego. Rzecznik stwierdził bowiem, że z spośród żołnierzy zawodowych jedynie w stosunku do szeregowców Minister Obrony Narodowej uzależnił w rozporządzeniu wysokość równoważnika od okresu pełnienia służby. Tymczasem upoważnienie zawarte w ustawie o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych nie uprawniało Ministra do wprowadzenia takiej regulacji na poziomie rozporządzenia. Stąd też w odniesieniu do szeregowców przepisy rozporządzenia wykraczają poza granice upoważnienia ustawowego.

W ocenie Rzecznika zakwestionowane przepisy pozostają także w kolizji z zasadą równości wobec prawa. Celem równoważników pieniężnych przysługujących za umundurowanie i wyekwipowanie jest zrekompensowanie wydatków na zakup obowiązkowego umundurowania i wyekwipowania niewydanego w naturze. Cechami istotnymi w tym zakresie są zatem : status żołnierza zawodowego oraz nieotrzymanie w naturze należnego umundurowania i wyekwipowania. Cechami tymi charakteryzują się także żołnierze zawodowi w stopniu szeregowca. Stąd też kwestionowane przepisy różnicują klasę

podmiotów wyróżnioną w oparciu o wskazane cechy istotne, przyjmując jedynie w stosunku do szeregowców jako kryterium zróżnicowania w odniesieniu do określania wysokości równoważników okresu pełnionej służby. Zróżnicowanie to przybiera cechy dyskryminacji, regulacje zawarte w rozporządzeniu w tym przypadku nie służą bowiem w pełni realizacji celu ustawy, tj. rekompensowania wydatków ponoszonych przez szeregowców na zakup niezbędnego umundurowania i wyekwipowania. Punktem odniesienia dla tych wydatków powinna być zgodnie z ustawą wartość niewydanego w naturze obowiązkowego wyekwipowania i umundurowania, a nie lata pełnionej służby. Stąd też objęte wnioskiem przepisy prowadzą wbrew konstytucyjnemu zakazowi, do dyskryminacji, której przyczyną jest posiadany przez żołnierza zawodowego stopień.

ZASTĘPCA
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk